

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม: แรงบันดาลใจจากดอกไม้ริมทาง

Creating Mixed Media Artworks: Inspiration from Roadside flowers

สุนันทา ผาสมวงศ์

Sunanta Phasomwong

สาขาวิชาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Visual Arts Program at the Faculty of Humanities and Social Sciences at

Ubon Ratchathani Rajabhat University

Meen190@gmail.com

Received: March 17, 2025 Revised: September 17, 2025 Accepted: October 18, 2025

บทคัดย่อ

วิจัยสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม : แรงบันดาลใจจากดอกไม้ริมทาง (Creating Mixed Media Artworks: Inspiration from roadside flowers) ได้รับแรงบันดาลใจจากดอกไม้ป่าที่พบได้ทั่วไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งเป็นถิ่นที่ผู้สร้างสรรค์อาศัยอยู่ ดอกไม้ป่าเหล่านี้มักจะบานสะพรั่งในฤดูต่าง ๆ เสมอ แต่ทว่าความงามของดอกไม้เหล่านี้อาจไม่ดึงดูดความสนใจต่อผู้คนมากนัก เนื่องจากมักพบในพื้นที่ว่างเปล่า ทุ่งนา และริมถนน ทำให้ดอกไม้เหล่านี้ถูกรังเกียจและไม่ค่อยได้รับความสนใจจากคนส่วนใหญ่ ดอกไม้ป่าบางชนิดในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสำคัญทางวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา และถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความหมายต่าง ๆ ผู้สร้างตระหนักว่าความงามที่แท้จริงของดอกไม้เหล่านี้มักถูกมองข้ามในแง่ของรูปร่างและรูปแบบ การรับรู้ดังกล่าวทำให้เกิดแนวคิดในการสร้างงานศิลปะโดยใช้รูปร่างและรูปแบบเหล่านี้เป็นตัวแทนของดอกไม้ริมถนน โดยผสมผสานความรู้ด้านศิลปะภาพเข้าไปด้วย ดอกไม้ เช่น ดอกกรัก ดอกมหาหงส์ ดอกขบา ดอกพุดมัลลย์ และอื่น ๆ มีความสำคัญทางวัฒนธรรมและนำมาใช้ในพิธีกรรม และสัญลักษณ์ของภูมิภาค วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบและรูปทรงที่ซ่อนอยู่ในดอกไม้ริมทาง ควบคู่ไปกับทฤษฎีของงานทัศนศิลป์ 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในรูปแบบสื่อผสมโดยใช้เส้นลวดโลหะขนาดเล็ก 3) เพื่อเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะสื่อผสม ด้วยวัสดุ เส้นใยโลหะ สู่สาธารณะชน โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับแรงบันดาลใจเริ่มต้น ผลงานทัศนศิลป์ที่ได้จะสะท้อนมุมมอง แนวคิด และการโต้ตอบกับผู้ชมใหม่ ๆ สื่อถึงสัญลักษณ์ที่เรียบง่ายแต่มีความหมายผ่านเรื่องราวและรูปทรงที่สร้างขึ้นจากวัสดุที่แสดงถึงความคิดและความรู้สึก ผลงานทัศนศิลป์ประกอบด้วยงานประติมากรรมงานศิลปะสื่อผสม และการจัดวาง โดยแต่ละชิ้นผสมผสานองค์ประกอบทางศิลปะได้อย่างกลมกลืน รูปทรงของสัญลักษณ์เหล่านี้แสดงถึงความหมายผ่านการตัด ถัก และผสมเส้นลวดโลหะขนาดเล็กซึ่งเป็นเทคนิคเฉพาะของผู้สร้างสรรค์

ผลการสร้างสรรค์ ในวิจัยสร้างสรรค์นี้ ได้รับพิจารณารางวัลเกียรตินิยม อันดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทศิลปะสื่อผสม ในการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 70 ประจำปี 2568

คำสำคัญ: ดอกไม้ริมทาง เส้น สัญลักษณ์ กิ่งนามธรรม สื่อผสม

Abstract

This creative research project, *Creating Mixed Media Artworks: Inspiration from Roadside Flowers*, was inspired by wildflowers commonly found in the northeastern region of Thailand, where the artist resides. These wildflowers bloom abundantly across different seasons; however, their beauty often goes unnoticed because they typically grow in open fields, rice paddies, and along roadsides, making them appear ordinary and overlooked by most people. Some wildflowers in northeastern Thailand hold cultural, traditional, and religious significance and are used as symbols representing various meanings. The creator recognized that the true beauty of these flowers is frequently disregarded in terms of their forms and structures. This realization led to the concept of creating artworks that use these forms and structures as representations of roadside flowers, integrated with visual art knowledge. Flowers such as crown flower (*Calotropis*), white champaca, hibiscus, jasmine, and others possess cultural significance and are commonly used in rituals and as regional symbols. The objectives of this research were: (1) to study the hidden forms and structures of roadside flowers in relation to visual art theories; (2) to create mixed media artworks using fine metal wire; and (3) to disseminate creative mixed media artworks utilizing metal fiber materials to the public, in alignment with the initial inspiration. The resulting artworks reflect new perspectives, concepts, and interactions with viewers, conveying simple yet meaningful symbols through narratives and forms constructed from materials that express thoughts and emotions. The visual artworks consist of mixed media sculptures and installations, each harmoniously integrating artistic elements. The symbolic forms convey meaning through bending, weaving, and combining fine metal wires, which constitute the creator's distinctive technique.

The creative outcomes of this research project received an Honorable Mention Award (Third Prize, Bronze Medal) in the Mixed Media Art category at the 70th National Exhibition of Art, held in 2025.

Keywords: Roadside flowers, Lines, Symbols, Semi-Abstract, Mixed Media

บทนำ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม : แรงบันดาลใจจากดอกไม้ริมทาง (*Creating Mixed Media Artworks: Inspiration from roadside flowers*) เป็นวิจัยสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์ ที่มีแรงบันดาลใจเบื้องต้นจากความประทับใจและมุมมองของผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อ หมู่มวลดอกไม้ริมทาง ที่พบได้ทั่วไปโดยง่าย ในแถบภูมิภาคอีสาน และบริเวณอื่น ๆ อีกทั้งดอกไม้ริมทางบางชนิด ยังถูกนำมาใช้สอยในพิธีกรรมทางศาสนา การเปรียบเปรยสร้างนิยาม ความหมายใหม่ให้กับดอกไม้เหล่านี้ เป็นสื่อสัญลักษณ์ให้เข้าใจตรงกัน ผู้สร้างสรรค์ได้เติบโตจากการหล่อหลอมของวัฒนธรรมไทย-ลาว ในแถบภูมิภาคอีสาน ที่มีทั้งการนับถือศาสนาพุทธ พราหมณ์ และการบูชาผีปู่ ย่า วัฒนธรรมก่อให้เกิดบุญประเพณีของถิ่นที่อยู่ซึ่งแตกต่างกัน

ออกไปบ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรม เมื่อครั้งยังเด็ก ผู้สร้างสรรค์ได้ร่วมกิจกรรมทางด้านบุญประเพณีในแถบพื้นถิ่นและได้พบเห็นว่า เมื่อใกล้เข้าสู่ช่วงของงานบุญ ฯ และพิธีกรรมทางศาสนาชาวบ้านมักจะเก็บดอกไม้ที่พบเจอในบริเวณนั้น นำมาประดิษฐ์ประดอย เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องสักการบูชา อีกทั้งเมื่อครั้งยังเด็กเคยได้เด็ดดอกไม้ (ดอกกรัก) เล่นอยู่บ่อยครั้ง จึงได้ค้นพบว่าในรูปทรงของดอกไม้ที่พบเจอได้ง่ายโดยทั่วไปนี้ มีความงดงามของรูปทรงซ่อนอยู่ อีกทั้งดอกกรักยังมีความหมาย และมีความสำคัญในวัฒนธรรมของไทย

ต้นดอกกรักมีความทนทั้งแดด ลม และแล้ง อีกทั้งดินกันดาร สีขาวของดอกกรัก หมายถึงความบริสุทธิ์บ้างก็ว่า สีม่วงอ่อน ๆ นั้นบ่งบอกความเศร้าสร้อย หากพิจารณาให้ดี จะเห็นว่าดอกกรักมีรูปลักษณะ งดงามรูปทรงของดอกมีความเป็นเอกลักษณ์ แม้ว่าดอกกรักไม่เป็นที่นิยมในการนำไปปลูกไว้บริเวณที่พักอาศัยหรือประดับตกแต่งให้เกิดความสวยงามเช่นเดียวกับดอกไม้ชนิดอื่น ทว่าดอกกรักในปัจจุบันเป็นที่นิยมในการนำไปใช้ในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ร้อย ประดิษฐ์ประดอย สวยงามบ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ของไทย ความประทับใจในรูปลักษณะของดอกกรัก สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยนำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ เพื่อถ่ายทอดความงดงามของดอกไม้ริมทางนี้ เผยสู่สาธารณชน เป็นประจักษ์ต่อผู้พบเห็นในงดงามผ่านผลงานทัศนศิลป์ จากวิจัยสร้างนี้

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกถึงอารมณ์สุนทรีย์ภาพความงาม อันเกิดจากรูปทรง มุมมองการคิด การเปรียบเทียบ ประสพการณ์ที่ผ่านมาของผู้สร้างสรรค์ โดยได้รับแรงบันดาลใจต่อหมู่ไม้มวลดอกไม้ริมทาง รูปร่าง รูปทรง ที่แสนธรรมดา นั้น นำมาสร้างสรรค์ใหม่จากวัสดุสำเร็จรูป ถัด ดัด ประสาน ทับซ้อนจนเกิดเป็นมวล มีปริมาตร เช่นเดียวกับงานประติมากรรมมวลเบา 4 ชิ้น ผลงาน

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลภาคสนามรูปทรงดอกไม้ในพื้นที่และข้อมูลเอกสารวิธีการแสดงออกทางของวัสดุสำเร็จรูปในผลงานศิลปะสื่อผสม
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม ด้วยวัสดุ เส้นใยโลหะ ขนาดเล็ก ด้วยกรรมวิธีการดัด การตัดผ่านรูปทรงที่ซ่อนอยู่ในดอกไม้ริมทาง สื่อความหมายให้แตกต่างออกไปตามธรรมชาติ จำนวน 4 ชิ้น
3. เพื่อเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะสื่อผสม ด้วยวัสดุ เส้นใยโลหะ สู่สาธารณะชน

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ขอบเขตด้านแนวเรื่อง

วิจัยสร้างสรรค์นี้ มีแนวเรื่องความประทับใจในรูปร่าง รูปทรง ของดอกไม้ริมทางที่มักได้ง่ายทั่วไป รวมถึงดอกไม้บางชนิดมีการนำมาใช้ในพิธีการทางศาสนา บุญประเพณี ในท้องถิ่นอีสาน การนำมาเปรียบเทียบ แทนค่าให้ความหมายให้หมู่ไม้มวลดอกไม้ริมทางเหล่านี้ อีกทั้งยังสร้างสุนทรีย์ ให้กับผู้ที่ได้พบเห็น

2. ขอบเขตด้านรูปทรง

ขอบเขตด้านรูปทรงในวิจัยสร้างสรรค์นี้ มีแรงบันดาลใจจากรูปร่างรูปทรงดอกไม้ ริมทางหลากหลายชนิด ที่มีทั้งเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ภาคอีสาน และบริเวณเขตพื้นที่อื่น ๆ ใกล้เคียง อาทิเช่น ดอกกรัก ดอกสเลเต (ดอกมหาหงส์) ดอกพุดมัลลย์ ดอกขบา ฯลฯ รูปทรงดอกไม้เหล่านี้ได้นำมา เพิ่มเติมและลดทอน

ด้วยหลักการทางองค์ประกอบศิลป์ ผสมผสานความรู้สึของผู้สร้างสรรคผ่านวัสดุเส้นใยโลหะขนาดเล็ก จึงมีทั้งชัดเจนและขาดหาย การทับซ้อนที่หนาแน่น และเปราะบาง มีทั้งลักษณะของความเป็นจริงและ กึ่งนามธรรม จำนวน 4 ชิ้น แต่ละชุดผลงานนั้นจะใช้รูปร่าง รูปทรง ของดอกไม้ที่แตกต่างกันออกไปตาม แนวความคิดของชุดผลงาน

3. ขอบเขตด้านเทคนิค

วิจัยสร้างสรรคนี้นำเสนอผ่านรูปแบบศิลปะสื่อผสม ด้วยการใช้วัสดุสำเร็จรูป (เส้นใยโลหะชนิด ต่าง ๆ) นำมาแทนค่าทัศนธาตุเส้น ในหลักองค์ประกอบศิลป์ และอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค ผ่านกรรมวิธีการถักสาน ตัด เส้นใยโลหะ จนเกิดเป็นรูปทรงในลักษณะคล้ายกลวิธีของงานประติมากรรม มวลเบา ที่มีลักษณะลอยตัว รูปแบบกึ่งนามธรรม

การดำเนินการสร้างสรรค

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลภาคสนาม ศึกษาข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของต้นดอกไม้ ริมทาง อาทิเช่น ต้นดอกกรัก ดอกสเลเต (มหาหงส์) ฯลฯ โดยมีการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการบันทึกภาพ ข้อมูลดอกไม้ริมทางชนิดต่าง ๆ เขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

1.2 ข้อมูลภาคเอกสาร ศึกษาตำราที่เกี่ยวข้องต่อวิจัยสร้างสรรค เนื้อหาเบื้องต้นของลักษณะ ทางกายภาพของต้นดอกไม้ริมทาง อาทิเช่น ต้นดอกกรัก ดอกสเลเต (มหาหงส์) ดอกพุฒมาลัย ดอกขบา ฯลฯ ทฤษฎีทางด้านทัศนศิลป์ อาทิเช่น องค์ประกอบทางองค์ประกอบศิลป์ (ชลุด นิยมเสมอ, 2539) สุนทรียภาพ ทางด้านทัศนศิลป์ ศิลปะวิจารณ์ ศิลปะร่วมสมัย ศิลปะสื่อผสมและการติดตั้งและการจัดวาง (วิโชค มุกตมณี, 2554) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์จนนำมาสู่ภาพร่างเพื่อการสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ จำนวน 4 ชิ้น

1.3 อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรม การสร้างสรรคผลงานวิจัยชุดนี้ได้ศึกษาผลงานศิลปินที่มี อิทธิพลต่อผลงานสร้างสรรคทั้งสิ้น จำนวน 3 ท่าน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาแนวคิด เทคนิค และรูปแบบในการสร้างสรรคของศิลปินที่ได้สร้างสรรคผลงานที่เป็นกรณีศึกษาที่ใกล้เคียง ผลงานเป็นที่ ยอมรับในระดับสากลผู้สร้างสรรคได้ทำการศึกษาแล้วนำมาวิเคราะห์ประกอบการสร้างสรรค เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนาและทำให้ผลงานในวิจัยชุดนี้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประกอบด้วยศิลปิน 3 ท่าน ดังนี้

1.3.1 ศาสตรเมธินทิวรรธน์ จันทนะผะลิน (ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประติมากรรม) (Theartsclubbangkok 2559)

1.3.2. แอนโทนี กอร์มลีย์ (Antony Gormley) (Hellomagazine, 2557)

1.3.3 จอร์เจีย โอคีฟฟ์ (Georgia O'Keeffe) (NMWA Nights 2567)

ตารางวิเคราะห์อิทธิพล สรุปกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์ (Conceptual of Framework)

ตารางวิเคราะห์อิทธิพล ทางผลงานสร้างสรรค์			
วิเคราะห์ด้วย หลักการทาง องค์ประกอบ ศิลป์	ศิลปิน ศาสตร์เมธีนทิวรรณ จันทร์พะลิน	ศิลปิน แอนโทนี กอร์มลีย์ (Antony Gormley)	ศิลปิน จอร์เจีย โอคีฟฟ์ (Georgia O'Keeffe)
วิเคราะห์เนื้อหา			จอร์เจีย โอคีฟฟ์ สร้างผลงานจิตรกรรมที่เรียบง่ายอาศัยรูปร่างรูปทรง ชีวภาพที่พบเห็นในธรรมชาติ แต่ทว่ากลับเน้นเฉพาะองค์ประกอบเชิงรูปแบบ เช่นเส้นรูปร่าง รอยพู่กัน ท่าทางและความสมดุล หากสังเกตภาพวาดดอกไม้บางส่วนคล้ายกับส่วนต่าง ๆ ของมนุษย์ วิธีคิดในการสร้างงานศิลปะ ราวกับว่าเป็นวาดภาพเชิงเปรียบเทียบ วิธีคิดนี้สร้างมุมมองในการสร้างสรรค์ในวิจัยชิ้นนี้
วิเคราะห์รูปแบบ	ผลงาน ปีติสุข เป็นผลงานรูปแบบประติมากรรมกึ่งนามธรรม โดยมีแรงบันดาลใจอันเป็นที่มาของรูปทรงจากดอกไม้ (ดอกบัว) ที่คลี่คลายรูปทรงให้แปรเปลี่ยนไปจากธรรมชาติ วิธีการคลี่คลายของรูปทรงผลงานนี้ ทำให้เกิดมุมมองต่อการสร้างสรรค์ในวิจัยนี้ การคลี่คลายรูปทรงนอกจากจะเกิดเป็นรูปทรงใหม่ยังสามารถตอบสนองแนวความคิดและอารมณ์ทางสุนทรีย์ ให้เกิดต่อผู้พบเห็น ผู้สร้างสรรค์ จึงนำหลักการดังกล่าวมาปรับวิเคราะห์ในผลงานสร้างสรรค์ของตนเอง		

ตารางวิเคราะห์อิทธิพล ทางผลงานสร้างสรรค์			
วิเคราะห์ด้วย หลักการทาง องค์ประกอบ ศิลป์	ศิลปิน ศาสตร์เมธีนันทวรรณ จันทร์พะลิน	ศิลปิน แอนโทนี กอร์มลีย์ (Antony Gormley)	ศิลปิน จอร์เจีย โอคีฟฟ์ (Georgia O'Keeffe)
วิเคราะห์ เทคนิค		ผลงานของ แอนโทนี กอร์มลีย์ (Antony Gormley) มีอิทธิพลต่อ วิจัยสร้างสรรค์นี้ ในส่วนของเทคนิค วิธีการ ผู้สร้างสรรค์ศึกษาผลงานของศิลปินจนค้นพบว่า การผสมผสานอนุภาคของทัศนธาตุที่มีขนาดเล็กค่อย ๆ ก่อตัวรวมกันเป็นกลุ่มก้อน มีปริมาตรและกินพื้นที่ในอากาศ ในขณะเดียวกันก็ เป็นรูปทรงที่มีพื้นที่ว่างเข้ามาสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมด้วย กลายเป็นรูปทรงเปิดที่มีการไหลเวียนของอากาศพื้นที่ว่างโดยรอบ ผลงานสร้างสรรค์ บางชิ้น ผลงานศิลปินใช้เพียงทัศนธาตุ เส้น ของวัสดุ เพียงชนิดเดียวและมีขนาดเดียวกัน ค่อย ๆ ประกอบสร้าง ทับซ้อน จนเกิดค่าน้ำหนัก สร้างรูปทรง มิติ ความถี่ ห่าง ของเส้นในผลงานสร้างพื้นที่ว่าง มีอากาศไหลเวียน เป็นรูปทรงเปิด มีความงามครบถ้วนด้วยทัศนธาตุทั้งเจ็ด อย่างสมบูรณ์ ในส่วนของการติดตั้ง ศิลปินได้มีการศึกษาในเรื่องของการนำพื้นที่เข้ามามีบทบาทต่อผลงานสร้างสรรค์ที่มีความหมายและมีเนื้อหาเชื่อมโยงต่อแนวคิดของแต่	

ตารางวิเคราะห์หัตถิพล ทางผลงานสร้างสรรค์			
วิเคราะห์ด้วย หลักการทาง องค์ประกอบ ศิลป์	ศิลปิน ศาสตร์เมธีนทิวรรณ จันทะพะลิน	ศิลปิน แอนโทนี กอร์มลีย์ (Antony Gormley)	ศิลปิน จอร์เจีย โอคีฟฟ์ (Georgia O'Keeffe)
		ละพื้นที่ สร้างความแปลกใหม่ต่อผลงานศิลปะที่มากกว่าผลงานประติมากรรมธรรมดาทั่วไป ส่วนที่กล่าวถึงในเบื้องต้นนี้ส่งผลต่อรูปทรงและรูปแบบผลงานสร้างสรรค์ในวิจัยนี้ คือแนวคิดเรื่องของการสร้างรูปทรงจากอนุภาคเล็กและรูปแบบแนวคิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลงานสร้างสรรค์กับพื้นที่ซึ่งในวิจัยสร้างสรรค์นี้ได้เน้นศึกษาเรื่อง ศิลปะการติดตั้งและรูปแบบศิลปะการจัดวาง ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้นำเทคนิควิธีการเหล่านี้มาวิเคราะห์ ปรับให้เหมาะสมกับวัสดุ วิธีการสร้างสรรค์ในวิจัยสร้างสรรค์นี้	

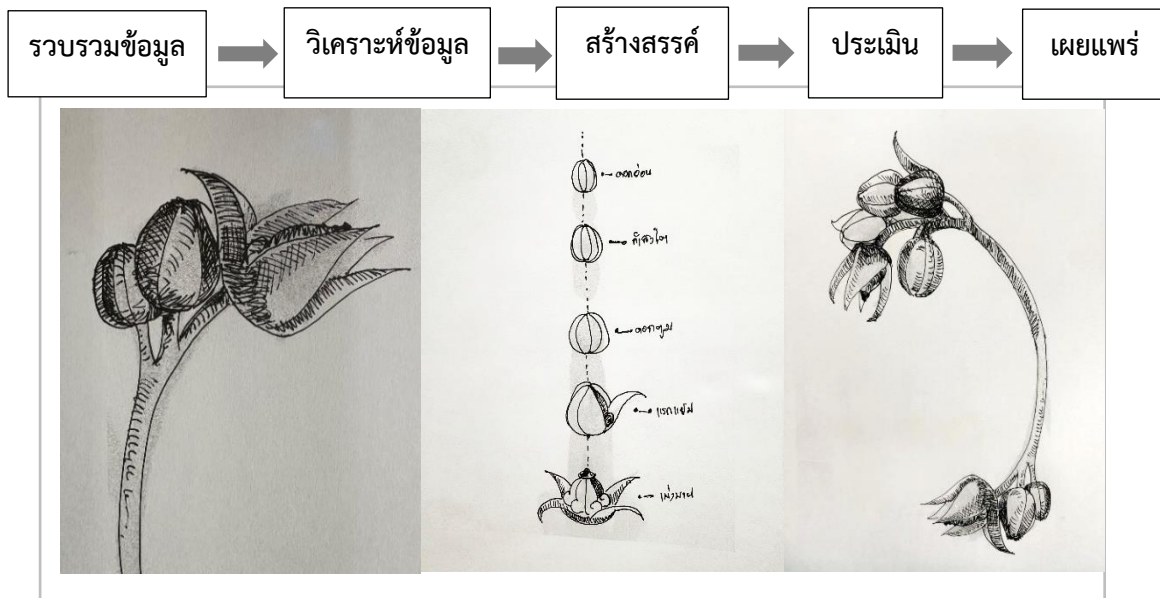
จากตารางเบื้องต้น เป็นการบ่งบอกถึงข้อมูลหัตถิพลทางด้านศิลปกรรมที่เป็นผลนำไปสู่กระบวนการคิด กระบวนการสร้างสรรค์ในผลงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิจัยสร้างสรรค์ นำไปสู่การค้นพบรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ต่อไป

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ วิจัยสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม: แร่งบันดาลใจจากดอกไม้ริมทาง มีวิธีดำเนินการสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

1. การทำภาพร่าง

ภาพร่าง คือ การนำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าในบทที่ 1 และ บทที่ 2 นำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิควาดเส้นให้มีความแตกต่างของค่าน้ำหนัก และสร้างรูปร่าง รูปทรง ทางกายภาพของดอกไม้ตามธรรมชาติ จากนั้นนำมาลดทอน เพิ่มเติม ผ่านแนวความคิด อารมณ์ความรู้สึก เพื่อให้สอดคล้องต่อแนวความคิดเบื้องต้น ที่ต้องการแสดงออกซึ่งเป็นแนวทางสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงาน จากนั้นจึงวาดเป็นโครงสร้างเพื่อกำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ กำหนดเทคนิควิธีการและโครงสร้างของสีพื้นผิวเพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการ อาจจะมีการสร้างภาพร่าง 2 มิติ ขึ้นมาเพื่อกำหนดรูปทรงทิศ

ทางการแสดงออกโดยอาศัยหลักการทางด้านองค์ประกอบศิลป์ สุนทรีวิทยาทักษะศิลป์ มีความเป็นเอกภาพที่สมบูรณ์ และเพื่อแก้ปัญหาข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการสร้างสรรค์ผลงานจริง

ภาพที่ 1 ภาพร่างลายเส้น รายละเอียดผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1,2 และ 3
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

2. การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์

วิจัยสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม: แร่งบันดาลใจจากดอกไม้ริมทาง มีขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์ ในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งมีวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

- 2.1. เส้นลวดสีเงิน
- 2.2. กรรไกร

ภาพที่ 2 วัสดุและอุปกรณ์ เส้นลวดสีเงิน และ กรรไกร
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

3. การสร้างสรรค์ผลงาน

จากการศึกษาจึงนำมาวิเคราะห์ทักลั่นกรองความคิด จึงนำมาสู่การกำหนดเป็นผลงานภาพร่าง 2 มิติเพื่อกำหนดขอบเขตรูปร่างรูปทรง การทับซ้อน กำหนดองค์ประกอบศิลป์ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา แนวความคิด และเพื่อลดปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานจริง จากนั้นจึงนำมาขยายเป็นผลงานสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการ กลวิธี รูปแบบงานประติมากรรม ที่มีลักษณะการใช้วัสดุการสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน เมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วสามารถให้อารมณ์ความรู้สึกตามที่ต้องการแสดงออก มีขั้นตอนคร่าว ๆ ดังนี้

ภาพที่ 3 ลักษณะการถักเพื่อสร้างรูปทรงผลงาน
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

ภาพที่ 4 ลักษณะรูปทรงที่สร้างจากการค่อย ๆ ถักเส้นใยโลหะ ทีละเส้น
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

ภาพที่ 5 ลักษณะของรูปทรงแต่ละชิ้นที่ค่อย ๆ ประกอบทีละส่วน
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

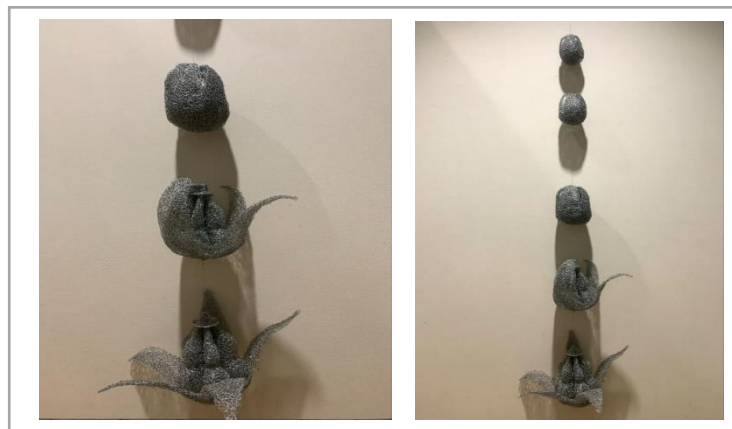
สรุปผล และอภิปรายผลการสร้างสรรค์

วิจัยสร้างสรรค์ทัศนศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม: แร้งบันดาลใจจากดอกไม้ริมทางเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ได้มีการศึกษาค้นคว้ารวมถึงได้มีการจัดทำเป็นรูปเล่มวิจัยสร้างสรรค์หลายเล่มตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา แต่ทว่าวิจัยที่ได้รวบรวมและจัดทำเหล่านั้นได้สร้างขึ้นในห้วงเวลาของการพัฒนาของผลงานสร้างสรรค์ในช่วงขณะหนึ่งรวมไปจนถึงความต้องการรวบรวมกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานแต่ละชิ้น ให้มีวิจัยสร้างสรรค์ประกอบด้วย ดังนั้น วิจัยแต่ละเล่มจะมีกลวิธี กระบวนการสร้างสรรค์ที่ใช้วัสดุ และการจัดการวัสดุที่คล้ายกัน จะแตกต่างกันในเรื่องของแนวความคิด และอารมณ์ความรู้สึกในแต่ละช่วงเวลาที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกในการสร้างสรรค์ แต่ทว่าในวิจัยสร้างสรรค์เล่มนี้ มีความประสงค์ที่จะรวบรวมงานที่มีลักษณะการใช้รูปแบบทางสัญลักษณ์การสื่อแสดงออก ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน รวบรวมมาไว้ในวิจัยเล่มเดียว โดยให้แนวเรื่องของการค้นคว้าไว้ว่า การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม : แร้งบันดาลใจจากดอกไม้ริมทาง ในวิจัยเล่มนี้ แบ่งเป็นชุดผลงานสร้างสรรค์ ที่ประกอบไปด้วย 4 ชิ้นผลงานดังนี้

ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 6 ผลงานชั้นที่ 1 ติดตั้งสมบูรณ์
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

ภาพที่ 7 ผลงานชั้นที่ 2 ติดตั้งสมบูรณ์
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

ภาพที่ 8 ผลงานชั้นที่ 3 ติดตั้งสมบูรณ์
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

ภาพที่ 9 ผลงานชิ้นที่ 4 ติดตั้งสมบูรณ์
ที่มา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา ผาสมวงศ์

วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ ผลงานชิ้นที่ 1 2 3 และ 4

1. ด้านเนื้อหา/แนวความคิด

วิจัยสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม: แรงบันดาลใจจากดอกไม้ริมทางนี้ต้องการศึกษารูปแบบศิลปะสื่อผสมด้วยวัสดุเส้นใยโลหะขนาดเล็ก โดยมีแรงบันดาลใจมาจากความประทับใจจากดอกไม้ริมทางที่พบได้โดยง่ายในบริเวณพื้นที่โล่งกว้าง เกิดขึ้นเองในแถบภูมิภาคที่ผู้สร้างสรรค์อยู่อาศัย ได้นำเสนอผ่านรูปทรงของดอกรัก ใช้แทนสัญลักษณ์ในการสื่อแสดงออกและความหมายที่แฝงไว้ในรูปทรงดังกล่าว ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ชิ้น ผลงาน โดยรูปทรงดอกรัก ถ่ายทอดผ่านทัศนธาตุ เส้น จากวัสดุเส้นใยโลหะขนาดเล็ก อันเป็นเทคนิคที่ผู้วิจัยถนัดและค้นคว้าจนเกิดอัตลักษณ์ เส้น จากเส้นใยโลหะนั้นใช้เป็นสื่อแทนความรู้สึกเพื่อเชื่อมโยงสู่แนวเรื่องในงานวิจัยสร้างสรรค์นี้

2. ด้านรูปทรงและรูปแบบทางศิลปะ

ผลงานสร้างสรรค์ ถ่ายทอดผ่านรูปร่าง รูปทรง ของดอกรัก (ต้นรัก) ดอกพุดมาลัย และดอกชบา ใช้เป็นสื่อรูปทรงสัญลักษณ์แทนค่าเนื้อหาเรื่องราวในผลงานประกอบไปด้วย 4 ชิ้นผลงาน โดยแต่ละชิ้นจะแสดงออกของเนื้อหาที่เล่าผ่านความหมาย ค่าเปรียบเปรยกับแง่มุมของความรัก ชีวิต ผ่านชื่อ และความหมายของต้นรัก ในปัจจุบัน รูปทรงที่ปรากฏในแต่ละชิ้นงานมีความหมายและเป็นรูปทางสัญลักษณ์สื่อความหมาย ดังนี้

ชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน หวน คะนิง รัก เป็นการสร้างรูปทรงรวงดอกรักที่เลียนแบบความเป็นจริง ถ่ายทอดความงามของรูปทรงดอกรักตามปกติธรรมชาติ ที่ถูกขยายขึ้นจากขนาดความเป็นจริง 20 เท่า เพื่อถ่ายทอดรายละเอียดของความงดงามของรูปทรง

ชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน ล่วง รัก ผลงานชิ้นนี้ได้ใช้รูปทรงทั้งงดงามของรวงดอกรักที่แสดงถึงมุมมองของความรักผ่านประสบการณ์การใช้ชีวิต ผ่านรูปทรงของรวงดอกรักที่ไม่มีทางออก ทั้งสองด้านของก้านดอกนั้นมีรูปทรงของดอกรักเบ่งบาน ไร้ทางออกภายใต้รูปทรงของความงดงามนี้

ขั้นที่ 3 ชื่อผลงาน ร้อยเรียงรัก เป็นผลงานงานที่ใช้รูปทรงของดอกรักที่มีความแตกต่างกันเริ่มตั้งแต่การร้อยเรียงตามลำดับการเติบโตของดอกไม้ตามธรรมชาติ ดอกตูม ผลิบาน แรกแย้ม เบ่งบานตามลำดับ บอกเล่าเรื่องราวความงดงามตามระยะเวลาของชีวิต ความรัก ที่เป็นไปตามธรรมชาติ ที่งดงาม

ขั้นที่ 4 ชื่อผลงาน สัญลักษณ์ของภาระรัก เป็นผลงานที่สะท้อนความคิด ที่เกิดขึ้นจากมุมมองความรักการแต่งงาน ความผิดพลาด ผิดหวังในเรื่องชีวิตครอบครัว จากความคาดหวังและความไม่พร้อมสะท้อนแนวคิดที่ว่า ความรักไม่ใช่เพียงเรื่องที่สวยงาม แต่ยังมีภาระ ความรับผิดชอบหรือแม้แต่ความเจ็บปวด จึงถ่ายทอดผ่านสัญลักษณ์ "มัลล" ที่ใช้คล้องคอ ในพิธีแต่งงานอันเป็นสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงทั้งความรัก วัฒนธรรมและความศรัทธา เข้าไว้ด้วยกัน ด้วยวิธีการ ถัก ดัด เส้นใยโลหะขนาดเล็กที่มีลักษณะคล้องเกี่ยวพันประคับประคอง ดึงรั้ง รูปทรงที่แสดงถึง "การไม่มีจุดเริ่มต้น ไม่มีจุดสิ้นสุด" เหนียวแน่น แต่ก็เปราะบาง อ่อนไหว ของความรู้สึก

3. ด้านเทคนิค

ผลงานสร้างสรรค์ วิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสม: แร่งบันดาลใจจากดอกไม้ริมทางเป็นผลงานที่ใช้กลวิธีทางด้านงานประติมากรรม และศิลปะสื่อผสมและการจัดวาง โดยสร้างรูปทางในผลงานผ่านทัศนธาตุ จากเส้นใยโลหะขนาดเล็ก โดยอาศัยความงาม ของมวล ปริมาตรรูปทรง ของลักษณะงานประติมากรรม แต่ทว่าใช้กระบวนการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเส้นใยโลหะด้วยวิธีการ ถัก ดัด คล้องเกี่ยวพันที่มีความหมายต่อผลงานสร้างสรรค์ในการสื่อสารและเชื่อมโยงแนวความคิด ดังนั้นจึงไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของความคงทนและความมั่นคง อารมณ์ความรู้สึกจากกระบวนการที่แฝงไว้ในผลงานมีความอ่อนโยนเปราะบาง ในขณะเดียวกันก็เหนียวแน่น เช่นเดียวกับความเป็นหญิงสาว ที่อ่อนไหวและอ่อนโยน ที่ปรากฏในผลงานสร้างสรรค์

4. ผลที่ปรากฏและการสื่อความหมาย

ผลงานสร้างสรรค์สามารถสื่อความหมายตามที่ต้องการแสดงออก ผลที่ปรากฏ ต่อผลงานสร้างสรรค์ในวิจัยนี้ ทั้ง 4 ชิ้นผลงาน ได้ถูกนำไปจัดแสดงในนิทรรศการศิลปะ ทั้งระดับชาติ และอนุภาคลุ่มน้ำโขง และระดับสถาบันในรูปแบบนิทรรศการศิลปะ และเผยแพร่เอกสารวิจัยสร้างสรรค์ในรูปแบบบทความวิจัย วารสาร TCI อีกทั้งผลงานสร้างสรรค์ขั้นที่ 4 ในเล่มวิจัยนี้ได้รับพิจารณารางวัลเกียรตินิยม อันดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทศิลปะสื่อผสมในการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 70 ประจำปี 2568

เอกสารอ้างอิง

- ชลูด นิยมเสมอ. (2539). *องค์ประกอบของศิลปะ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิโชค มุกดามณี. (2554). *สื่อประสมและศิลปะการจัดวางในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- Hellomagazine. (2557). *Antony-gormley*. สืบค้นเมื่อ 28 มิถุนายน 2567, จาก <https://www.th-hellomagazine.com/fashion/celebrity-style/antony-gormley-exhibition/>